

УДК: 378.01531:7

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЧИТАЦЬКОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ В УМОВАХ ГУМАНІТАРИЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ

В.В. Лаппо

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки і психології Коломийського інституту Державного вищого навчального закладу
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
e-mail: lappo30@mail.ru

ПУТИ ПОВЫШЕНИЯ ЧИТАТЕЛЬСКОЙ КУЛЬТУРЫ СТУДЕНЧЕСКОЙ МОЛОДЕЖИ В УСЛОВИЯХ ГУМАНИТАРИЗАЦИИ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ

В.В. Лаппо

кандидат педагогических наук, доцент, доцент кафедры педагогики и психологии Коломыйского института Государственного высшего учебного заведения
«Прикарпатский национальный университет имени Василия Стефаника»

WAYS TO IMPROVE READING CULTURE OF STUDENTS IN THE HUMANITARIAN PROCESS OF HIGHER SCHOOLS

V.V. Lappo

PhD in Pedagogy, associate professor, pedagogy and psychology chair,
Vasyl Stefanyk Institute of Kolomyia, Precarpathian National University

Стаття присвячена проблемам занепаду читацької культури як одного з провідних чинників духовного самоствердження особистості. Узагальнено основні підходи до означеного питання в сучасній психолого-педагогічній науці. Визначено особливості підвищення читацької культури в освітньому процесі сучасного ВНЗ. Автором запропоновано низку заходів спрямованих на розвиток читацької компетентності студентів. Розглянуто завдання і зміст виховної роботи в позааудиторний час. Наголошено на важливості урізноманітнення форм організації читацької діяльності студентів в осередку академічної групи.

Ключові слова: читацька культура, студентська аудиторія, навчальний процес, методичне забезпечення, позааудиторна виховна робота, форми організації виховної роботи.

Статья посвящена проблемам упадка читательской культуры как одного из ведущих факторов духовного самоутверждения личности. Обобщены основные подходы к указанному вопросу в современной психолого-педагогической науке. Определены особенности повышения читательской культуры в образовательном процессе современного вуза. Автором предложен ряд мер, направленных на развитие читательской компетентности студентов. Рассмотрены задачи и содержание воспитательной работы во внеаудиторное время. Отмечается важность разнообразия форм организации читательской деятельности студентов в условиях академической группы.

Ключевые слова: читательская культура, студенческая аудитория, учебный процесс, методическое обеспечение, внеаудиторная воспитательная работа, формы организации воспитательной работы.

The article deals with the problems of reading culture decline as a crucial factor in the spiritual development of an individual. In the paper, the main approaches to the issue in modern psychology and pedagogy are generalized. The author examines the peculiarities of improving students' reading culture in the learning process and proposes the main methods and techniques for the development of reading competence of students. The author writes about the objectives and content of educational work in their spare time. The article highlights the importance of various forms of organization of reading activity of students in the academic group.

Keywords: reader's culture, students group, educational process, methodological support, educational work, forms of organization of educational work.

Стратегія оновлення та реформування усіх ланок освітньої системи орієнтоване на формування нового покоління, здатного оберігати та примножувати цінності національної культури. Читання – це стратегічно важливий чинник духовної культури, інструмент підвищення інтелектуального потенціалу нації та соціальної активності українського суспільства. Водночас початок третього тисячоліття ознаменовано різким зниженням інтересу до читання, байдужості до книговидання, занепад традицій створення домашніх бібліотек, тривалого пошуку рідкісних видань, обміну книгами та участі у клубах книголюбів. Особливо це проявляється у молодіжному середовищі, представники якого надають перевагу скороченим варіантам переказу творів світової класики, не цікавляться книжковими новинками, не відвідують книжкових виставок та ярмарок, не є активними читачами бібліотек регіонального чи загальнодержавного рівня.

Гуманітаризація освітньої парадигми сучасної вищої школи обумовлює всестороннє сприяння духовному розвитку особистості студента задля самовдосконалення й гармонійного життєстрою навколишнього світу. В означеному процесі читання покликане не лише розширенню та поглибленню знань, а й вихованню у майбутніх фахівців моральних ідеалів, гуманістичного світогляду, національної свідомості [1, с.27].

В означеному контексті набувають значущості проблеми підвищення читацької культури, літературної ерудиції, ефективності розуміння тексту, сформованості навичок роботи з різними видами книжкових й періодичних видань.

Провідні аспекти формування читацьких інтересів і потреб як засобів пізнання світу та самопізнання особистості вивчали Л.Б. Айзерман, Г.В. Беленький, Т.І. Бугайко, Н.В. Волошина, С.М. Гуревич, В.С. Маранцман, Л.І. Мірошніченко, Є.П. Пасічник.

Питання прагматики художнього тексту, психології читацького сприйняття, літературна та творча компетентність читача відображено у роботах Я.Д. Андрєєвої, Е.Г. Аршавської, О.І. Бабічева, Ю.В. Сорокіна, Н.В. Чепелєвої, та ін. Для нашого дослідження науковий доробок вітчизняних і закордонних вчених набуває актуальності з огляду на те, що найпоширенішим джерелом знань для студентів є не лише наукова та науково-популярна література, а й художні твори, розуміння яких вимагає певних умінь та навичок, загалом, високого рівня читацької компетентності [2].

Бібліопсихологічна теорія М.О. Рубакіна та його вчення про «мнему» читача та читацьку «проекцію» тексту, знайшли своє відображення у тезі про необхідність включення в аналіз творчого процесу художньої (поетичної, творчої) компетентності адресата як обов'язкового компонента, який є визначальним у процесі сприймання художнього тексту [6].

С.Ю. Медведєва (одна з популяризаторів ідей М.О. Рубакіна) вказує на те, що всі види компетентності, характеризуються певним ступенем соціального забарвлення, містять відбитки соціального, індивідуального та колективного досвіду [4, с. 161-162].

Н.В. Чепелєва визначає фактори, від яких залежить результативність діалогічної взаємодії читача з літературним твором: суб'єктивний фактор читача і об'єктивний фактор тексту. Перший чинник характеризується читацькою компетентністю, яка трактується як система якостей особистості, інтелектуальної та операціональної сфер читача. Вони дозволяють їй ефективно вступати у взаємодію з будь-яким текстом, змінюючи стратегії сприймання та розуміння тексту, оперувати його елементами, вести діалог з ним [7, с.21]. За допомогою тривалих емпіричних досліджень науковець доводить, що формування читацької компетентності передбачає спеціальну організацію процесу взаємодії людини з текстом, яка повинна бути спрямована на розвиток основних прийомів читацької діяльності [7, с. 82-83].

Згідно з визначенням О.О. Ісаєвої, читацька культура, постає як складова частина загальної культури особистості, комплекс знань, умінь і почуттів читача, що передбачає свідомий вибір тематики читання, його системність з метою повноцінного і глибокого сприйняття та засвоєння літературного

тексту. Читацька культура – це сукупність знань, умінь та почуттів читача, які дозволяють йому повноцінно та самостійно засвоювати художню літературу [3, с. 15].

Практика освітньої діяльності підтверджує суттєве зниження інтересу студентів до читання позапрограмової літератури. Однією з причин є відсутність педагогічного керівництва означеним процесом та низька мотивація до розширення кругозору засобами друкованого слова.

Процес підвищення читацької культури в умовах ВНЗ передбачає виховання інтересу до читання як особливої духовної потреби, розвиток навичок орієнтації в інформаційному просторі, озброєння алгоритмом самостійного опрацювати різноманітних джерел інформації. Реалізації означених завдань сприяють різноманітні форми, методи й прийоми виховної роботи, які дозволяють уникнути одноманітності, буденності освітнього процесу, позитивно впливатимуть на емоційний стан студента, розкриватимуть його інтелектуальний потенціал.

Мета статті – запропонувати організаційно-методичне забезпечення підвищення читацької культури студентів як невід’ємної складової навчально-виховного процесу ВНЗ.

Для реалізації означеного процесу необхідно насамперед переглянути зміст загальногуманітарної й професійної підготовки, оновити його форми і способи реалізації, не лише створити принципово нове технологічне забезпечення, а й закласти його фундамент, який задовольнить вимоги сьогодення і стане ресурсом для подальшого особистісного розвитку студента.

Аналіз навчальних планів та програм загальногуманітарного і професійно орієнтованого циклу засвідчує, що їх конструювання на теоретичному рівні здійснюється з урахуванням раціонального розподілу часу, можливостями студента до прийняття обсягу навчального матеріалу. Ця тенденція викликана потребами в постійному удосконаленні якості освіти, швидкій зміні технологій тощо. Також аналіз базових програм професійно орієнтованої освіти підтвердив, що існують певні можливості запровадження у навчальні дисципліни матеріалу для опанування вміннями і навичками опрацювання джерел інформації. Такі можливості вбачаємо у навчальних дисциплінах «Вступ до спеціальності» й «Основи наукових досліджень». Під час вивчення означених курсів студентській аудиторії пропонується опанувати алгоритмами:

- конспектування друкованого джерела наукової інформації;
- конспектування джерел наукової інформації, що сприймається на слух;
- реферування наукового джерела;
- анотування наукового джерела;
- оформлення анотованої картотеки;
- оформлення анотованого переліку інтернет сайтів;
- рецензування наукового джерела;
- складання плану друкованого джерела наукової інформації;
- оформлення бібліографічного списку згідно державного і європейського стандартів;
- підготовки наукової доповіді;
- підготовки та написання наукової статті [5].

Для оптимізації набутих знань і систематичного їх використання у процесі самостійної роботи з різними видами інформаційних джерел необхідно впровадити низку заходів педагогічної підтримки зокрема:

1. Створення інформаційних стендів в аудиторіях і читальних залах бібліотеки.
2. Підготовка «пам’ятки читача» у друкованому та електронному форматах.
3. Розміщення відповідних рекомендацій на сайті профільної кафедри у розділі «Навчально-методичне забезпечення».
4. Проведення на початку навчального року консультацій щодо нових тенденцій у справі опрацювання наукової, науково-популярної та публіцистичної літератури.

На сьогодні приділяється недостатньо уваги впровадженню в освітній процес ВНЗ нових засобів виховання орієнтованих на духовне зростання сучасного студентства. Зокрема це стосується ресурсів мережі Інтернет як новітнього виміру збереження й передачі інформації. Традиційно педагогічна наука приділяє значну увагу навчальним можливостям Інтернет простору. Щодо його залучення у виховний процес, то спостерігається вкрай скептичне ставлення. Зазвичай Інтернет відносять до негативних чинників впливу на духовний світ особистості. Відтак набувають актуальності питання педагогічного потенціалу Інтернет-ресурсів та умови їх використання в якості засобів виховання студентів ВНЗ. З нашого погляду це набуває особливого значення у контексті підвищення читацької культури, адже Інтернет-простір охоплює значний масив інформаційних ресурсів, які варто активізувати у навчально-виховній роботі ВНЗ.

Сучасні електронні бібліотеки являють собою широкомасштабний сервіс на основі документів, що зберігаються у цифровій формі, доступ до яких надається через мережу великій кількості користувачів.

Електронна бібліотека – розподілена інформаційна система, що дозволяє зберігати і використовувати різноманітні колекції електронних документів (текст, графіка, аудіо, відео) завдяки глобальним мережам передачі даних в зручному, для кінцевого користувача, вигляді.

Окрім електронних документів об'єктами опрацювання в електронній бібліотеці є також бази даних, мапи, карти користувача, посилання на інші електронні бібліотеки тощо.

До основних функцій електронної бібліотеки належать:

- 1) задовольняти інформаційні потреби користувачів (суспільства);
- 2) надавати інформаційні послуги (пошук, анотації, інформація про нові надходження та ін.);
- 3) організувати інформацію таким чином, щоб її було зручно використовувати (каталогізація та зручна навігація);
- 4) керувати місцезнаходженням інформації та здійснювати передачу інформації користувачам та їх посередникам;
- 5) забезпечувати інтеграцію інформаційних ресурсів.

Більшість електронних бібліотек надають можливість завантаження книги у форматі fb2, txt, doc, mp3 та інших форматах абсолютно безкоштовно. Все, що потрібно від читача, це відвідати обрану електронну бібліотеку, знайти потрібну книгу й завантажити її.

Визначальну перевагу електронних бібліотек вбачаємо у доступності аудіоверсій першоджерел, що дозволяє знайомити студентів з кращими зразками духовної культури, а відтак сприяти їх духовному розвитку. Щоправда, сучасному викладачу недостатньо просто повідомити студентам перелік праць рекомендованих для ознайомлення. Важливо продумати методичні прийоми та засоби здатні активізувати читацький інтерес і бажання замислюватись над питаннями особистісно-індивідуального, національно-державного, загальнопланетарного характеру виміру.

Зауважимо, що виховна робота за допомогою аудіокниги – явище нове, тому важливо правильно організувати сам процес активного слухання. Мовлення читача, звуки якого виступають елементом повідомлення, несуть у собі й звукові ознаки, а саме: настрій читача, його ставлення до змісту, до уявного співрозмовника або уявного слухача. Інтонаційна виразність читання, дотримання орфоепічних норм і логічних наголосів породжує особливі емоції.

Важливим чинником підвищення читацької культури стане створення освітніх веб-ресурсів, розроблених з урахуванням потреб і інтересів студентської аудиторії. Найбільш ефективним, на наш погляд, стане впровадження навчально-методичних сайтів викладачів освітніх закладів різного рівня акредитації. Як відомо, сайт (site) або веб-сайт (website) – це сукупність веб-сторінок з URL-адресою розміщених і доступних в мережі Інтернет призначених для перегляду та взаємодії з контактером за допомогою спеціальних програм – браузерів, що має свого власника.

Навчально-методичний сайт (НМС) визначається як інформаційно-освітній веб-ресурс (портал), що управляється викладачем, на якому розташовано систематизовану навчально-методичну інформацію та передбачено засоби комунікації з студентами.

У навчальному процесі НМС використовується в кількох якостях:

1) Як засіб індивідуалізації навчання. За допомогою опублікованих на сторінках сайту завдань, навчально-методичних матеріалів та індивідуальної роботи студента з НМС створюються умови для рівномірного засвоєння теоретичних відомостей і отримання стійких практичних навичок. Адже сайт фіксує кількість та розміщення опублікованих матеріалів, дозволяє швидко переглянути ці публікації та прийняти необхідні рішення. Викладач має змогу будь-коли і з будь-якого комп'ютера проаналізувати дії та матеріали користувача.

2) Як джерело інформації. На сайті можна отримати конкретні відомості щодо поставленого завдання, які викладач завчасно підготував і розмістив на відповідних сторінках НМС. Доступ до інформації відбувається відповідно до структури навчально-методичного розділу та регламентується груповими правилами користувачів сайту.

3) Як інструмент формування навичок опрацювання джерельної бази з певної навчальної дисципліни;

4) як наочно-тренувальний засіб для отримання навичок реєстрації, створення, підтримки, управління, наповнення, редагування сайту, оцінки матеріалів, отримання та публікації різнопланової інформації, надання електронних послуг.

5) Як засіб оцінювання, обліку та реєстрації виконаних на сайті дій кожним з зареєстрованих користувачів.

6) Як засіб спілкування студентів між собою та з викладачем. Для цього на сайті є міні-чат, внутрішня пошта і форум.

7) Як засіб заохочення до навчання в ігровій формі.

Робота на сайті стимулює успішне виконання навчального завдання і проведення дослідницького пошуку, розширює горизонти мислення; забезпечує тренінг у певному виді діяльності.

Робота студентів з НМС забезпечує:

- підвищення інтересу й загальної мотивації до навчання завдяки новим формам роботи;
- індивідуалізацію навчання: кожен працює в режимі, який відповідає його темпераменту та умінням;
- об'єктивність контролю через дані профілю користувача;
- активізацію навчання завдяки використанню новітніх телекомунікаційних технологій;
- формування вмінь та навичок інтерактивного спілкування;
- виховання загальної інформаційної мережної культури;

На сайті має бути представлений окремий розділ «Електронна бібліотека» з підручниками і навчальними посібниками отриманими з інших веб-ресурсів, а також праці з особистої бібліотеки викладача, переведені в електронний вигляд за допомогою сканера. Щодо питання про дотримання авторських прав, то викладачі завжди позичали своїм студентам літературу з власної книгозбірні і лише обмеженість екземплярів не дозволяла охопити потрібне коло читачів. Тепер, коли книги доступні користувачам Інтернету, слід продумати систему захисту авторських прав без ущемлення інтересів читачів (попередження про наслідки несанкціонованого копіювання).

Тексти в електронній бібліотеці НМС мають бути представлені за темами навчальної дисципліни. По можливості матеріали НМС мають бути представлені в аудіо форматі (тексти лекцій). Водночас НМС викладача має бути оснащений системою для консультування в режимі on-line.

Важливим для нашого дослідження є розкриття місця і ролі позааудиторної роботи у підвищенні читацької культури студентів вищої школи. Саме позааудиторний час надає змогу реалізувати:

- різноманітність форм виховної роботи (інтелектуальних ігор, дискусій, диспутів, тематичних і читацьких конференцій, літературно-музичних вечорів, флеш-мобів та ін.);
- удосконалення сукупності спеціальних знань та вмінь студентів у процесі залучення їх до активної позааудиторної роботи, забезпечення формування готовності до самовдосконалення, рефлексії морально-етичного досвіду тощо;
- використання альтернативних (авторських) методик та технологій виховання.

Куратору кожної академічної групи важливо вивчити читацькі інтереси студентів, книжкові фонди бібліотеки ВНЗ, обговорити й узгодити з групою заходи спрямовані на підвищення культури читання. Ця діяльність має знайти відображення у плані виховної роботи на семестр / рік.

З-поміж традиційних форм організації позааудиторної роботи, що сприятимуть підвищенню читацької культури студентів особливе місце посідають: бесіди та лекції на морально-етичні теми, екскурсії на книжкові виставки, організація тематичних виховних заходів, святкування ювілею видатних діячів науки і мистецтва, участь у театральних виставах, зустрічі з відомими письменниками, журналістами, літературознавцями. Водночас найбільш дотичним й ефективним стане організація та проведення таких форм виховної роботи як читацька конференція й усний журнал.

Читацькі конференції є різновидом пропаганди творів художньої та науково-популярної літератури, способом прищеплення інтересу до читання.

Конференція допомагає ознайомитися з творчістю письменників, глибше зрозуміти зміст та образи творів літератури, з'ясувати особливості мови та авторського стилю, формує літературно-естетичні смаки, стимулює потребу у читанні.

Читацька конференція може бути присвячена обговоренню:

- а) одного твору;
- б) кількох творів на певну тему;
- в) творчості письменника;
- г) проблемі досліджуваній у літературному доробку науковців;
- д) проблеми відображеній у художній літературі.

Під час підготовки читацької конференції проводиться опитування студентів, вивчаються їх читацькі картки в бібліотеці. Після цього визначається тема конференції, її мета.

Члени ініціативної групи з організації підготовки і проведення конференції, розподіляють між собою обов'язки щодо оформлення, підготовки доповідей. План конференції художньо оформлюється і вивіщується на дошці оголошень для загального ознайомлення. Важливо, щоб усі бажаючі могли обрати теми для виступів, або підготувати доповнення чи питання до доповідачів (підібрати цитати, приклади, вірші тощо).

Підготовка конференції передбачає, що усі учасники і запрошені не просто прочитали запропоновані твори, а й замислись над їх ідейним змістом і художніми особливостями. З цією метою варто проводити попередні бесіди з усіма студентами, систематичні консультації з доповідачами.

У плані конференції необхідно відобразити розгляд особливостей мови, стилю, форми твору, включити інсценівки, читання у голос, по ролях.

Структура проведення конференції залежить від особливостей студентської аудиторії, кількості учасників, гостей, глядачів.

У сучасних ВНЗ практикують два варіанти проведення читацької конференції. На 1-му курсі захід відбувається у вигляді бесіди, під час якої студенти висловлюють своє ставлення до літературних героїв, інсценують окремі фрагменти твору, переглядають відеофільм, прослуховують аудіо-записи.

Зазвичай конференцію веде куратор групи. На старших курсах читацька конференція має наблизитися до дискусії, яку ініціюють самі студенти. Під час обговорення читачі надають моральну оцінку рисам, якостям і вчинкам героїв книг, аналізують художні особливості і недоліки творів, визначають специфічність стилю автора, літературного напрямку, роблять висновки про виховне та освітнє значення твору.

Оформлення аудиторії (зали), де проводиться читацька конференція, має відповідати темі: вивішується портрет автора, фотомонтажі, літературна газета, оформляється книжкова виставка, демонструються заздалегідь підготовлені презентації у форматі PowerPoint.

Конференція розпочинається вступним словом ведучого. Основна частина передбачає обговорення літературних творів в форматі живого обміну думками, виступів з доповідями, повідомленнями, запереченнями доповідачам і дискусії з основних питань. Читацька конференція може містити виступи автора-письменника, бібліотекаря, мистецтвознавця, проведення літературної вікторини, інсценівки, перегляд відео, виконання музичних номерів дотичних тематиці заходу.

У заключному слові ведучий акцентує увагу на влучних висловах й доречних міркуваннях, відзначає кращі виступи, наголошує на морально-духовному, художньо-естетичному, національно-патріотичному змісті проведеного заходу.

Важливо, щоб після завершення конференції усі бажаючі мали змогу ознайомитись з літературними творами для подальшого прочитання.

Усний журнал – це колективна форма виховної роботи. В осередку ВНЗ його використання орієнтовано на стимулювання у студентів пізнавальних інтересів, заохочення до пошукової діяльності, формування особистісних духовних потреб, розвиток уміння працювати в команді.

Підготовка і проведення «усного журналу» передбачає підбір матеріалу і його представлення за тематичними блоками – «рубриками». Процес представлення урізноманітнюється за допомогою засобів наочності.

Тематика журналу визначається залежно від рівня сформованості духовних цінностей, професійної спрямованості й пізнавальних інтересів студентів. Журнал може випускатися за окремою темою або містити різноманітні «сторінки».

Уміла підготовка «усного журналу» дозволяє залучити до його проведення усіх студентів академічної групи. Для цього традиційно обирають 3-4 змінні редколегії, які регулярно готують випуски журналу. Водночас у практиці виховної роботи набуває популярності інший підхід: редколегія журналу обирається для підготовки і проведення окремого «номера». Відтак за організацію й систематичність заході почергово відповідають усі члени групи.

Важливо, щоб представлений матеріал був цікавим і корисним. Усний журнал має нагадувати «звичайний», друкований журнал. Зазвичай журнал містить різні рубрики – інтерв'ю, пізнавальну інформацію, рекламу, жарти, статті до історичних дат, вікторину, поради, спортивні, політичні та світські новини тощо. Подання матеріалу відбувається різноманітними шляхами – розповідь, ілюстрація, статистичні відомості, бесіда.

Організаторам слід пам'ятати, що емоційна атмосфера відіграє значну роль в досягненні виховного успіху. З цією метою під час заходу виконуються музичні номери, розігруються гумористичні сценки, демонструються аматорські відеоролики за тематикою певної рубрики журналу. Активізація глядацької аудиторії може відбуватись за допомогою інтерактивних вікторин.

Читацька культура є складним феноменом в життєдіяльності особистості, що охоплює потребу в читанні, естетичний смак, сприйняття художнього тексту, загальний рівень начитаності, знання з літератури, вміння письмового та усного опрацювання тексту, навички підбору потрібних інформаційних джерел. Це обумовлює потребу у подальшому теоретико-методологічному аналізі

проблеми виховання читацької культури та розробці перспективних технологій та методик, здатних забезпечити формування нового покоління активних, компетентних і поміркованих читачів.

Список використаних джерел

1. Андрущенко В.П. Національна доктрина розвитку системи освіти України в XXI ст. / В. П. Андрущенко // Науковий вісник Миколаївського державного педагогічного університету. Педагогічні науки. – Миколаїв, 2003. – Вип. 5. – С. 26–29.
2. Бабічев О. І. Мистецтво та становлення особистості студента (естетичний аспект) : Метод. посібник / О. І. Бабічев, В. М. Швирка. – Луганськ : Альма-матер, 2005. – 124 с.
3. Ісаєва О.О. Теорія і технологія розвитку читацької діяльності старшокласників у процесі вивчення зарубіжної літератури: Автореферат дисертації доктора пед. наук: 13.00.02 / Національний педагогічний університет ім. М.П. Драгоманова. – К., 2004. – 41 с.
4. Медведєва С.Ю. К проблеме восприятия художественного текста / С.Ю. Медведєва // Речевое общение: проблемы и перспективы: сб. науч.-анал. обзоров. – М.: Наука, 1983. – С.160 - 186.
5. Онуфрієнко Г.С. Науковий стиль української мови: Навчальний посібник з алгоритмічними приписами. – 2-ге вид. перероб. та доп.– К.: Центр учбової літератури, 2009. – 392 с.
6. Рубакін Н.А. Библиологическая психология: Монографія / Рубакін Н.А. – М.: Академический Проект; Трикста, 2006. – 800 с.
7. Чепелєва Н.В. Технології читання: Монографія / Н.В. Чепелєва. – К.: Главник, 2004. – 96 с.

References

1. Andrushhenko V.P. Nacional`na doktry`na rozvy`tku sy`stemy` osvity` Ukrayiny` v XXI st. / V. P. Andrushhenko // Naukovy`j visny`k My`kolayivs`kogo derzhavnogo pedagogichnogo universy`tetu. Pedagogichni nauky`. – My`kolayiv, 2003. – Vy`p. 5. – S. 26–29.
2. Babichev O. I. My`stecztvo ta stanovlennya osoby`stosti studenta (estety`chny`j aspekt) : Metod. posibny`k / O. I. Babichev, V. M. Shvy`rka. – Lugans`k : Al`ma-mater, 2005. – 124 s.
3. Isayeva O.O. Teoriya i texnologiya rozvy`tku chy`tacz`koyi diyal`nosti starshoklasny`kiv u procesi vy`vchennya zarubizhnoyi literatury`: Avtoreferat dy`sertaciyi doktora ped. nauk: 13.00.02 / Nacional`ny`j pedagogichny`j universy`tet im. M.P. Dragomanova. – K., 2004. – 41 s.
4. Medvedeva S.Yu. K probleme vospry`yaty`ya xudozhestvennogo teksta / S.Yu. Medvedeva // Rechevoe obshheny`e: problemy` y` perspekty`vy: sb. nauch.-anal. obzorov. – M.: Nauka, 1983. – S.160 - 186.
5. Onufriyenko G.S. Naukovy`j sty`l ukrayins`koyi movy`: Navchal`ny`j posibny`k z alg`ory`tmichny`my` pry`py`samy`. – 2-ge vy`d. pererob. ta dop.– K.: Centr uchbovoyi literatury`, 2009. – 392 s.
6. Rubakin N.A. By`bly`ology`cheskaya psy`xology`ya: Monografiya / Rubakin N.A. – M.: Akademiy`chesky`j Proekt; Try`ksta, 2006. – 800 s.
7. Chepelyeva N.V. Texnologiyi chy`tannya: Monografiya / N.V. Chepelyeva. – K.: Glavny`k, 2004. – 96 s.